

Τετράδια Μαρξισμού: Θεωρία και πράξη για την κομμουνιστική απελευθέρωση

11.05.16

Στις 3 Ιουνίου θα κυκλοφορήσει το πρώτο τεύχος του νέου περιοδικού **ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΜΑΡΞΙΣΜΟΥ**. Αποτελεί μια νέα προσπάθεια συμβολής στη **Θεωρία και Πράξη για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση**.

Διαβάστε την Διακήρυξη Σκοπών και στόχων του περιοδικού:

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ;

Ζούμε σε έναν κόσμο μεγάλων αντιφάσεων, που στην Ελλάδα της κρίσης, του χρέους, των μνημονίων και των αντιδραστικών «μεταρρυθμίσεων» φτάνουν σε παροξυσμό.

Από τη μια, οι τεράστιες δυνατότητες για καλύτερη ζωή, δημιουργική και σταθερή εργασία, αρμονία ανθρώπου-φύσης, άνθηση των ελευθεριών, τις οποίες δημιουργούν τα άλματα της επιστήμης, η βελτίωση των επικοινωνιών, ο συσσωρευμένος υλικός και πνευματικός πλούτος. Από την άλλη, η γκρίζα πραγματικότητα: ανεργία, φτωχοποίηση, εργασιακός μεσαίωνας, πόλεμοι, ανελευθερία, η συρρίκνωση και αποστέωση ακόμη και της αστικής δημοκρατίας, πολιτισμική ισοπέδωση, ρατσισμός, νεοφασισμός, καταστροφή του περιβάλλοντος. Μια πραγματικότητα που επιδεινώνεται από την καπιταλιστική κρίση και την ακολουθούμενη στρατηγική για την υπέρβασή της: στρατηγική βίαιης επίθεσης στην εργασία και τη νεολαία, τη φύση, τον πολιτισμό και τη δημοκρατία, που έχει ως φορείς το κεφάλαιο, τις τράπεζες, την ΕΕ, την ιμπεριαλιστική κυριαρχία και εκμετάλλευση, τις εθνικές κυβερνήσεις.

Από τη μια, η επιβεβαίωση ότι το σύστημα της εκμετάλλευσης, του κέρδους, της ιδιωτικής ιδιοκτησίας είναι συνώνυμο του παραλογισμού, εχθρός της κοινωνικής προόδου, ταυτισμένο με το σκοταδισμό και την καταπίεση, και δεν μπορεί να γίνει «ανθρώπινο», να μεταρρυθμιστεί σε φιλολαϊκή κατεύθυνση. Από την άλλη, η πιεστική ανάγκη για υπέρβαση της καπιταλιστικής «τάξης», για μια τομή που θα βάζει τέλος στο συνεχές των κοινωνιών της εκμετάλλευσης και θα ανοίγει το δρόμο για μια κομμουνιστική κοινωνία.

Στο έδαφος αυτής της πραγματικότητας, **αποκτά αντικειμενικά νέα επικαιρότητα το δίλημμα κομμουνιστική απελευθέρωση ή καπιταλιστική βαρβαρότητα**. Επιπλέον, παρά τους αρνητικούς συσχετισμούς, υπάρχει η τάση να προσεγγίζουν αυτό το ιστορικό ερώτημα όχι κλειστές ομάδες «μυημένων», αλλά ευρύτεροι κύκλοι εργαζομένων και νέων, που μάχονται για την υπέρβαση της σημερινής πραγματικότητας στα πεδία της εργασίας, της πολιτικής, της θεωρίας, του πολιτισμού – στη χώρα μας και διεθνώς.

Τι κι αν κάποιοι έσπευσαν να προφητέψουν το «τέλος της ιστορίας» και την οριστική νίκη του καπιταλισμού. Η ιστορία τούς διέψευσε – και στην Ελλάδα και στις χώρες πρότυπα της κεφαλαιοκρατίας. Ο καπιταλισμός και η κρίση του, η ανικανότητά του να εξασφαλίσει μια καλύτερη ζωή, το ασύμπτωτο της ανάπτυξης που υπόσχεται με την αύξηση των μισθών και τη σταθερή

δουλειά, η εχθρότητά του προς το περιβάλλον, την ειρήνη, τον πολιτισμό, την ελευθερία τον φέρνουν σε βαθιά αντίθεση και με τις ανάγκες των ανθρώπων και με τις δυνατότητες της εποχής, και τροφοδοτούν με σύγχρονους όρους και μέσα από παλιούς και νέους δρόμους το αίτημα της κοινωνικής χειραφέτησης, τον αγώνα για μια κοινωνία χωρίς εκμετάλλευση, καταπίεση, αγορά, ιδιωτική ιδιοκτησία και κράτος, μια κοινωνία κομμουνιστικής απελευθέρωσης.

Ως περιοδικό, στρατευόμαστε σε αυτή την προοπτική και θα επιδιώξουμε να την υπηρετήσουμε δημιουργικά, έχοντας ως βάση τους όρους και την πραγματικότητα της ταξικής πάλης του σήμερα και του αύριο, και ως κύριο πεδίο δράσης την επαναστατική θεωρία, τη θεωρία της κομμουνιστικής χειραφέτησης. Θα το επιδιώξουμε κινούμενοι παράλληλα και σε δημιουργική αλληλεπίδραση με τις τόσο αναγκαίες προσπάθειες για την οικοδόμηση ενός σύγχρονου προγράμματος και κόμματος κομμουνιστικής απελευθέρωσης, που αποτελεί επείγοντα και αποφασιστικό κρίκο για μια τέτοια προοπτική.

Δεν ξεκινάμε από το μηδέν. Αντλούμε από την ανεξάντλητη πηγή του επαναστατικού μαρξισμού και συμβάλλουμε στην απαλλαγή του από την «αρχαία σκουριά» κάθε λογής δογματισμών και «ορθοδοξιών», και -πάνω απ' όλα- στη δημιουργική ανάπτυξή του.

Για μας ο μαρξισμός είναι ένα ανοιχτό, αναπτυσσόμενο και συνάμα συνεκτικό «σώμα» ιδεών, που συμβάλλει στην κατανόηση της ιστορικής εξέλιξης των ανθρώπινων κοινωνιών, προσεγγίζει κριτικά και κατανοεί επιστημονικά την ουσία των καπιταλιστικών σχέσεων και ιχνηλατεί τους όρους απαλλαγής απ' αυτές. Δεν είναι μια «αποστεωμένη» θεωρητική οντότητα, απαλλαγμένη από αντιφάσεις ή διαφορετικότητες, που μπορεί να «κλειστεί» σε εγχειρίδια ή να εξαντληθεί σε ό,τι -σπουδαίο- γράφτηκε τον 19^ο ή στις αρχές του 20ού αιώνα. Δεν είναι, βέβαια, και μια ασπόνδυλη θεωρητική οντότητα, που επιδέχεται ακόμη και εχθρικές μεταξύ τους «αναγνώσεις», ούτε μια «κοινωνικά ορφανή» θεωρία. Αντιθέτως, είναι μια θεωρία στρατευμένη στην υπόθεση της εργατικής χειραφέτησης και διαθέτει έναν συνεκτικό πυρήνα που συγκροτείται από κρίσιμες έννοιες, όπως, μεταξύ άλλων: ο διαλεκτικός υλισμός, η ταξική διαίρεση της κοινωνίας, ο ρόλος της ταξικής πάλης ως κινητήριου μοχλού της ιστορίας, η εκμετάλλευση και η υπεραξία, ο ρόλος του αστικού κράτους και η ανάγκη τσακίσματός του, η ανάγκη της επανάστασης και η άρνηση του μεταρρυθμισμού, ο εργατικός διεθνισμός.

Στο πλαίσιο αυτό, **επιβεβαιώνουμε τη ζωτικότητα και εμπλουτίζουμε τα όπλα του μαρξισμού μέσα στην προσπάθεια για διεισδυτική ανάλυση του σύγχρονου καπιταλισμού**, βαθύτερη θεώρηση των σύγχρονων επιστημονικών ανακαλύψεων, αποτελεσματική **αναμέτρηση με την αστική ιδεολογία, γόνιμη επικοινωνία με κάθε ριζοσπαστική φωνή, δημιουργική αλληλεπίδραση με τις κινηματικές και πολιτικές δράσεις** που αντιμάχονται τον καπιταλισμό και τη στρατηγική του για την υπέρβαση της κρίσης.

Επιπλέον, με όπλο τον μαρξισμό **αναμετρούμαστε με την ιστορία του επαναστατικού κινήματος**, τη δική μας ιστορία, το μεγαλείο και τις τραγικές πτυχές της, τον ηρωισμό των αγωνιστών αλλά και τα τακτικά, στρατηγικά, θεωρητικά, πολιτικά και κινηματικά όρια-προβλήματα που οδήγησαν στον εκφυλισμό του ίδιου και στη συκοφάντηση του κομμουνισμού. Κι αναμετρούμαστε γόνιμα, κριτικά και αυτοκριτικά, με ευαίσθητες τις κεραίες μας και με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον. Πάνω απ' όλα, αναμετρούμαστε με την ιστορία των επαναστάσεων στη Ρωσία και αλλού, που άνοιξαν μια μεγάλη ρωγμή κι αποπειράθηκαν να κινηθούν σε σοσιαλιστική κατεύθυνση, ωστόσο κατέληξαν σε κοινωνίες μη εργατικές, που αντί να υπηρετούν δυσφήμιζαν την κομμουνιστική υπόθεση και το μαρξισμό, για να επανέλθουν, τελικά, σε συνθήκες άγριου καπιταλισμού.

Δεν αναφερόμαστε στον κομμουνισμό γενικά και αφηρημένα. Αναφερόμαστε στην κομμουνιστική απελευθέρωση ως ουσία-περίγραμμα μιας κοινωνίας χειραφετητικής και χειραφετημένης από τα αστικά οικονομικά, πολιτικά και πολιτισμικά δεσμά· ως κατευθυντήριο φάρο

που φωτίζει τους σκοπούς της καθημερινής δράσης, αλλά και το δρόμο και τα μέσα για την επίτευξή τους· και ως καθημερινή «πράξη» για τις ανάγκες των εργαζομένων και των νέων, την αλλαγή των συσχετισμών, την απόκρουση-ανατροπή των αστικών επιθέσεων, ως «κίνηση που καταργεί την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων».

Αναφερόμαστε στον κομμουνισμό όχι ωςάν να είναι μια «ιδέα», ένα «πρόταγμα», μια προοπτική χωρίς ή με ασαφές κοινωνικό υποκείμενο, αλλά ως τάση και δυνατότητα που αναδύεται μέσα από τις αντιθέσεις του ίδιου του καπιταλισμού, ως κίνηση και προοπτική που απαντά στις άμεσες και μακροπρόθεσμες ανάγκες και στοχεύσεις της εργατικής τάξης και των άλλων καταπιεζόμενων κοινωνικών στρωμάτων. Μιας εργατικής τάξης που σήμερα είναι πιο πολύμορφη αλλά και πιο εκμεταλλεζόμενη, που περιλαμβάνει στους κόλπους της τμήματα με ανώτερη μόρφωση αλλά και μετανάστες και εκατομμύρια ανειδίκευτων, παραγωγούς υλικού αλλά και άυλου πλούτου. Αυτή η σύγχρονη εργατική τάξη, με την ενιαία βάση και την πολυμορφία της, αποτελεί τον κοινωνικό «πρωταγωνιστή» της κομμουνιστικής απελευθέρωσης, αυτή και τα σύμμαχα στρώματά της, γιατί «η απελευθέρωση των εργατών ή θα είναι έργο των ίδιων ή δεν θα υπάρξει» και ακόμη γιατί η εργατική τάξη, απελευθερώνοντας τον εαυτό της, απελευθερώνει και όλη την κοινωνία.

Αναφερόμαστε σε έναν κομμουνισμό που δηλώνει παρών στην καθημερινή αναμέτρηση με την αστική τάξη πραγμάτων, ως στρατηγική αλλά και ως τακτική που καθορίζεται από αυτή τη στρατηγική και την υπηρετεί· δεν πλανάται αφηρημένα στη σφαίρα των ιδεών, δεν είναι «για αύριο», για «όταν θα ωριμάσουν οι αντικειμενικές συνθήκες», ούτε αποτελεί επαγγελία ενός ιδανικού μέλλοντος και παραισιογόνιο μιας τακτικής που αδυνατεί να υπηρετήσει την ανατροπή του καπιταλιστικού στάτους. Αναφερόμαστε σε έναν κομμουνισμό που αναγνωρίζεται στο άλμα της επανάστασης κι όχι στην ουτοπία σταδιακών μετασχηματισμών, εξελικτικών βημάτων, βαθμιαίων μεταρρυθμίσεων ή κυβερνητικών λύσεων που δήθεν οδηγούν από την καπιταλιστική κόλαση στο σοσιαλιστικό παράδεισο, αλλά στην πράξη καταλήγουν στο συμβιβασμό με την υπάρχουσα πραγματικότητα.

Ο κομμουνισμός στον οποίο αναφερόμαστε απαιτεί διάλογο, γόνιμη και δημιουργική συζήτηση, ανοιχτούς ορίζοντες, ερευνητικό πνεύμα, διάθεση καινοτομίας· απαιτεί, συνδυασμό θεωρίας και πράξης, κινηματικής δράσης, πολιτικής παρέμβασης και πολιτιστικής παρουσίας.

Απαιτεί και προϋποθέτει πρόγραμμα και κόμμα της κομμουνιστικής απελευθέρωσης, που να μπορούν να τον εκφράσουν στο παρόν και στο μέλλον, ως εμπροσθοφυλακή ενός ευρύτερου κοινωνικοπολιτικού μετώπου ανατροπής της αντεργατικής επίθεσης και ενός ανασυγκροτημένου εργατικού-λαϊκού κινήματος. Η συμβολή σε αυτή την υπόθεση αποτελεί πρωταρχικό μας στόχο.

Αυτούς τους στόχους φιλοδοξεί να υπηρετήσει το περιοδικό και με αυτές τις ορίζουσες προτίθεται να δώσει το δικό του παρόν στις μεγάλες θεωρητικές, πολιτικές, κοινωνικές και πολιτισμικές προκλήσεις των καιρών μας.

Από την Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού «Τετράδια Μαρξισμού»

[Tweet](#)
